

**Historische Vereniging
Marithaime**

Jaarverslag 2022

Overweg Aamsepad richting Thorbeckestraat, rond 1960

Inleiding

Het jaar 2022 was voor Marithaime succesvol. Een voltallig bestuur van zeven personen, dat elke maand vergaderde, een vaste archiefwerkgroep van gemiddeld acht personen die wekelijks bij elkaar komt, veel bezoekers bij de inloopwoensdagochtend, verschillende aanmeldingen van nieuwe vrijwilligers, veel publiciteit, prima lezingen, een flinke toename van het aantal leden en de start van de Elstercloupedie.

Verschiedende nieuwe werkgroepen zijn gestart en veel schenkingen zijn ontvangen, waarbij de gift van ruim honderd jaargangen van het weekblad De Betuwe wel de kroon spant. Steeds meer (in het verleden ontvangen) archieven worden ontsloten, maar de aanwas van nieuwe vrijwilligers blijft gewenst. Er is nog veel werk te verzetten; we zien de toekomst van Marithaime positief tegemoet.

Jaarverslag vastgesteld in de Algemene Vergadering d.d. 21 maart 2023

Henk Knol
voorzitter

Rudi Liebrand
secretaris

Inhoudsopgave

Leden en bestuur	p. 4
Leden	
Bestuur	
Vertegenwoordigingen	p. 5
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit	
Commissie Naamgeving	
Stichting Tabula Batavorum	
Contacten met gemeente	
Contacten met andere historische verenigingen	
Activiteiten	p. 7
Lezingen/excursies	
Elster Dorpsquiz	
Vanuit de werkgroepen	p. 9
1 PR/publiciteit	
2 Nieuwsbrief	
3 Website en Elsterclopedia	
4 Facebook	
5 Archeologie	
6 Genealogie	
7 Tweede Wereldoorlog	
8 Educatie/onderwijs	
9 Lent	
10 Nip	
11 Taminiau	
12 Herberts	
13 Westeraam	
14 Erfgoedlokaal, bibliotheek en archief	
15 Digitaal archief	
16 Collectie Gelderland	
17 Publicatie sport	
18 Publicatie Elst van heden naar verleden	

Leden en bestuur

Leden

Door onbekendheid met het gehanteerde digitale systeem was de ledenadministratie begin 2022 niet helemaal op orde. Er bleken verschillende overledenen in de lijst te staan en ook enkele adressen of bijv. mailadressen klopten niet. In de loop van het jaar is afstand gedaan van de aan de website gekoppelde ledenadministratie, is er met leden gecommuniceerd over foutjes en is een definitieve ledenlijst opgesteld, die wordt bijgehouden door de secretaris.

Aantal leden (jaarverslag 2021) op 31-12-2021:	265
Afname door afzegging of overlijden in 2022:	5
Nieuwe leden:	21
Aantal leden op 31-12-2022:	281

Bestuur

Het bestuur was voltallig:

voorzitter	Henk Knol
secretaris	Rudi Liebrand (sinds april 2022)
penningmeester	Eric Zwartkruis
lid	Ron van Hoeven (educatie/onderwijs en contact met gemeente)
lid	Marius Jansen (activiteiten/lezingen)
lid	Jan Rouwhorst (PR en communicatie, nieuwsbrief)
lid	Netty van Kleef (archief en bibliotheek)

Ook dit jaar heeft Herman Aarns meegedraaid in het bestuur, als zijnde niet-bestuurslid. Voor bepaalde taken wordt het bestuur ondersteund door Bjorn van Snippenburg (Nieuwsbrief, website en Elsterclopedie), Christa van Kleef (entree lezingen) en Ger de Vrieze (bezorgen van de Nieuwsbrief e.d. bij leden die geen e-mail hebben en het rondbrengen van niet opgehaalde jaarboeken van Tabula Batavorum).

Vertegenwoordigingen

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK)

(contactpersoon Jacques Zwartkruis)

Namens Marithaime heeft Jacques Zwartkruis sinds 2016 zitting in de gemeentelijke commissie CRK, die gevraagd en ongevraagd advies geeft over beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten. Gemeente Overbetuwe telt 76 rijks- en 200 gemeentelijke monumenten.

(https://elstercloupedie.marithaime.nl/wiki/Lijst_van_gemeentelijke_monumenten)

Verder zijn er 97 beschermde archeologische gebieden waarvoor aandacht is. Tevens zijn er drie landgoederen in de gemeente, te weten Loenen, Herveld (toegevoegd in 2022) en Hemmen. Alle monumenten zijn vanaf de openbare weg te bekijken. Sommige monumenten zijn op Open Monumentendag (2^e weekend in september) gratis te bezoeken.

De CRK heeft een ambtelijk voorzitter/secretaris bijgestaan door een medewerker van het Omgevingsloket die de administratie verzorgt van de aanvragen. De vergaderingen kunnen gelukkig weer fysiek in het gemeentehuis plaats vinden. Verder hebben zitting in de commissie een bouwhistoricus, twee leden van de Historische Verenigingen Elst en Driel. Voor de vergaderingen zijn altijd de architect en/of eigenaar/ ontwikkelaar uitgenodigd om hun plan toe te lichten.

Hier een kleine opsomming van wat er in het jaar 2022 besproken is:

- Nieuwbouw bij zowel rijks- als gemeentelijke monumenten;
- Bijgebouwen als schuurtjes bij monumenten;
- Aanbouw aan een rijksmonument;
- Zonnepanelen op enkele monumenten of in de directe omgeving;
- Renovatie – rehabilitatie van diverse gebouwen;
- Aanpassen en verduurzamen van woongebouwen;
- Interne verbouwingen van kerkje, boerderijen, woonhuizen en landgoed;
- Hergebruik- / functieverandering / tijdelijke bewoning van monumenten.

Het zal duidelijk zijn dat het handhaven van historische details van zowel het in- als het exterieur van het monument belangrijk zijn. De meeste eigenaren van een monument hebben een monument gekocht vanwege de historische plaats en details. Het is dan ook in deze tijd van energiebesparing zoeken hoe zo'n pand het best geïsoleerd kan worden met behoud van de historische detailleringen. Ook de gekozen kleuren van het schilderwerk komen aan de orde. Ook detailleringen van de daklijsten en boeiboorden worden besproken. Bij het plaatsen van zonnepanelen wordt er maatwerk gevraagd. Meestal wordt er een oplossing gevonden.

Commissie Naamgeving

(contactpersoon Feike Vlas)

In de gemeentelijke Commissie Naamgeving zit namens Marithaime ons lid Feike Vlas. De bedoeling van deze commissie is om de geschiedenis door te laten klinken in de naamgeving van straten, bruggen en watergangen. In 2022 is er één vergadering geweest van de commissie; daarin is niets besloten aangaande naamgeving in Elst.

Stichting Tabula Batavorum

(contactpersoon Sipkje Schimmel)

Sipkje Schimmel vertegenwoordigt Marithaime in het bestuur van deze stichting die zorgt voor de jaarlijkse publicatie van Terugblik.

Op 11 november 2022 werd in het Veerhuis te Opheusden Terugblik nr. 23 gepresenteerd. Het boek kreeg de titel mee: "De Betuwe herrijst, de wederopbouw in het Rivierengebied". Jacques Zwartkruis en het Lents Collectief (Frans Leferink, Frans Mikx, Gertjan Reuser en Wim de Haan), allen leden van Marithaime, hebben een hoofdstuk geschreven.

Het thema voor de Terugblik van 2023 (nr. 24) is Publieke dienstverlening tot 1940.

Van de Terugblik 2022 zijn 276 nummers uitgeleverd; een groot deel werd opgehaald op 17 december (zie verderop), de rest werd bezorgd door Ger de Vrieze.

Contacten met de gemeente

(contactpersoon Ron van Hoeven)

Er werden in april tien Stolpersteine gelegd op vier locaties in Elst. Door gebrekkige communicatie waren drie van de vier locaties niet helemaal correct. Dit wordt door de gemeente nog gecorrigeerd.

Na een jarenlange succesvolle restauratie werden de Wapenpanelen van het Ambtshuis in de oude raadszaal in het gemeentehuis geplaatst en met een mooie bijeenkomst in ere hersteld. De plaatsing van de Wapenpanelen in het gemeentehuis was in overleg met en met toestemming van het Waterschap. Op de zaterdag van Open Monumentendag was het gemeentehuis opengesteld en konden de panelen door onze leden en de Elster bevolking bewonderd worden (zie verder: activiteiten). Op Open Monumentendag waren ook de oude deuren van het Ambtshuis te zien. Het voornemen van de gemeente is om deze deuren permanent in de ontvangsthal van het gemeentehuis te plaatsen.

Op de eerste zaterdag van de herfstvakantie organiseerde de gemeente een Romeinendag. Er was op het plein voor het gemeentehuis, voor de Grote kerk en in Park Lingezege van alles te zien en te beleven over de Romeinse tijd (o.a. ambachten, kleding, spelletjes, wapens en muziek). Ook liepen er als Romeinen verklede burgers en soldaten rond. Afgesproken is dat deze Romeinendag ieder jaar op de eerste zaterdag van de herfstvakantie wordt georganiseerd. Marithaime en het Tempel | Kerkmuseum zijn bij de voorbereidingen betrokken.

In december sloot Drukkerij Herberts haar deuren in de Dorpsstraat in Elst. Marithaime kreeg de complete oplagen van De Betuwe van ruim een eeuw. Aan de gemeente is gevraagd om het Weekblad De Betuwe als gemeentelijk cultureel erfgoed te erkennen, waardoor de digitalisering van de kranten makkelijker zou kunnen plaatsvinden. (zie ook: Werkgroep Herberts)

Contact andere historische verenigingen

(contactpersoon Ron van Hoeven)

Sinds lange tijd hebben de vier historische verenigingen van Overbetuwe een gezamenlijk overleg gehad met de Wethouder Cultuur. Afgesproken is dat de HV voor de zomervakantie een gezamenlijk historische toer organiseren door onze gemeente voor het College en de Gemeenteraad.

Activiteiten

Lezingen/Excursies

(contactpersoon Marius Jansen)

16 Februari: Lezing *Bezet Bevrijd en Geplunderd* op een aangename wijze gebracht door duo-presentatie Paul Kinkenbergh en Paul Thissen.

22 Maart: Jaarvergadering Marithaime, na de pauze lezing *Bescherming Bevolking* door Marius Jansen. Eerste keer dat Marius een presentatie (tekst en uitwerking door J. Zwartkruis) ten gehore bracht, volgens de aanwezigen was het een duidelijk verhaal met veel fotomateriaal.

12 April: Lezing door prof. Lotte Jensen over *Nalatenschap Napoleon*. Goed bezocht en een levendig verhaal gebracht door een enthousiaste Lotte.

30 April: Onthulling Wapenpanelen in oude Raadszaal Gemeentehuis door Ger de Vrieze. Ze zijn prachtig geworden en Ger de Vrieze gaf een duidelijke uitleg over de historie van deze panelen en het door Marithaime geïnitieerde restauratieproces.

8 September: Rondleiding 1 Historische kelders Arnhem door Wim Vermei. Goed bezocht door groot aantal leden van Marithaime. Heel informatief en op ludieke wijze verteld over dat deel van de geschiedenis van Arnhem.

10 September: Open Monumentendag o.a. driemaal een presentatie over de Wapenpanelen door Ger de Vrieze in het Gemeentehuis.

22 September: *Adellijk Ambt tot doortastende boeren* door Ger de Vrieze. Deze avond was goed bezocht en Ger vertelde een goed en duidelijk verhaal, waaruit bleek, dat hij vanuit zijn werkzaamheden bij het Polderdistrict goed geïnformeerd en betrokken was.

8 Oktober: Rondleiding 2 Historische kelders Arnhem door Wim Vermei. Na het succes op 8 september opnieuw georganiseerd.

25 Oktober: Presentatie *Elster Straten volgens Albert Nip, deel 1, buurschap Aam* door Frits Hoogveld die de voorgeschiedenis vertelde en Rudi Liebrand met foto's en uitleg. Deze lezing is mede tot stand gekomen in samenwerking met Teus Peek, schoonzoon van Dhr. Nip, die veel oude foto's heeft verzameld en of zelf opnamen heeft gemaakt van buurschap Aam. Deze avond was erg goed bezocht, te goed zelfs en te druk waardoor toch sommige mensen teleurgesteld naar huis toe gingen. Een situatie waar we nog niet eerder mee te maken hebben gehad, een leermoment voor de toekomst. Het viel op dat juist veel mensen die in Aam gewoond hebben of er nog woonden, deze avond bezochten en zodoende ook regelmatig hun verhaal/ feedback met de aanwezigen konden delen of aanvullen. Tevens was er de mogelijkheid om een boekje over dit onderwerp aan te schaffen, het was gauw uitverkocht door het grote aantal aanwezigen. Een herdruk is gerealiseerd.

4 November: Eindelijk heeft de commissie Dorpsquiz weer eens, na twee keer annuleren wegens corona, de Dorpsquiz georganiseerd. Goede bezetting /gezellig. Weer een drive om door te gaan. Het concept was enigszins veranderd/aangepast, door meer accent te leggen op het Elst van heden in tekst en beeldmateriaal.

8 December: *Goed Fruit vindt zijn weg* door Peter Veer. Hij vertoonde de film *De oude Geurt*, een interessante film. Helaas wat minder belangstelling dan we gewend zijn, maar dat kan te maken hebben met de wat late aankondiging.

Elster Dorpsquiz

(contactpersoon Toon Osterloh)

Het jaar van een Dorpsquiz met zijn medewerkers ziet er sjabloonachtig uit. Zo ook het jaar 2022. In de maand mei de aftrapbijeenkomst. Daar wordt het stof van het universele draaiboek afgeblazen, de nieuwe data ingevuld en de taken verdeeld. In augustus, september en oktober worden de vragen gemaakt door de werkgroepleden. Vervolgens gewogen, ge(her)redigeerd, gekozen en digitaal verwerkt.

Op 4 november was de quizavond met wederom een maximale bezetting (140 deelnemers in teams van 5). En, de presentator was nieuw: Rien Adolfs, hij deed het uitstekend! De strijd was tot het einde spannend met (alweer) "Wijkplatform Els- Noord" als winnaar. Tweede, "FC Balophetdak" en derde, "Quiz-ut-nie". De evaluatie viel zeer positief uit. Zelfs het ideale scoringspercentage van 70% werd nagenoeg gehaald.

Dorpsquizleden hebben zitvlees, maar 2022 kende toch een aantal personele mutaties. Zij die gingen: Wies Ras, Wes Leurs en Toon Joosten zijn op de quizavond, 4 november 2022, uitgezwaaid. Zij die kwamen: Jaap Ahoud, Marius Jansen, Henk Kapel en Rien Adolfs hadden zich toen al voor de 2022-aflevering dik bewezen.

En volgend jaar? Van het zelfde laken een pak! Nieuwe datum: vrijdag 3-11-2023.

Vanuit de werkgroepen

Publiciteit en PR

(contactpersoon Jan Rouwhorst)

Marithaime is het afgelopen jaar veel en positief in de media te vinden geweest. Onze vernieuwde website was actueel, vooral door de inzet van onze eindredacteur Bjorn Van Snippenburg. Netty van Kleef heeft onze facebookpagina nieuw leven ingeblazen. In de pers is middels in een aantal krantenartikelen aandacht geschonken aan de start van de "Elsterclopedia" en de bijdrage van Marithaime aan de aanloop naar "Elst 1300". Ook hebben er een aantal aankondigingen en verslagen van de lezingen, open dag, ontruiming Drukkerij Herberts en opening van het cultureel seizoen in de pers en op diverse websites gestaan.

Nieuwsbrief

(contactpersoon Jan Rouwhorst)

Intern hebben we middels de maandelijkse nieuwsbrieven onze leden op de hoogte gehouden van het wel en wee binnen onze vereniging en van de publicaties op de website.

"Achter de schermen" hebben we via goede contacten met de gemeente gezorgd dat het belang van Marithaime voor Elst, en de belangen voor Marithaime zelf onder de aandacht zijn gebleven bij de Elster politiek.

Website en Elsterclopedia

(contactpersoon Bjorn van Snippenburg)

De website is ruim een jaar geleden gebouwd. Naast nieuws en agenda zijn er nu ook 'verhalen van vroeger' en 'zoekplaten' op te vinden. Behalve deze algemene zaken zou de website ook het uithangbord van de werkgroepen moeten zijn. We hopen dat de werkgroepen met een algemene tekst en foto zich (en eventueel hun leden) willen introduceren. Daarnaast is er ruimte voor nieuwsberichten en inhoudelijk bijdragen vanuit de werkgroepen. Zo kan de website niet alleen een platform zijn voor informatie-uitwisseling binnen de vereniging, maar ook naar buiten toe.

De Elsterclopedia is een wikipagina die moet uitgroeien tot dé kennisbank over Elst. De omvang is nu nog beperkt. Alles wat in boeken, artikelen en archieven, maar ook in de hoofden van mensen zit, moet uitgeschreven worden tot artikelen. Hierdoor valt of staat de Elsterclopedia met mensen die zich inzetten om te schrijven over Elst en Lent. Niet alleen het verleden maar ook het heden heeft een plaats in dé online encyclopedie over Elst. Alle kennis over Elst/Lent, de inwoners, verenigingen, gebeurtenissen et cetera moet uiteindelijk hier bijeengebracht worden. We hopen dat mensen zich melden en er een groep gevormd kan worden die zich inzet voor deze eigentijdse en laagdrempelige manier van geschiedschrijving.

Facebook

(Contactpersoon Netty van Kleef)

Op 26 april 2022 is de naam van onze Facebookpagina gewijzigd in Historische Vereniging Marithaime Elst/Lent. Dit in verband met de machtiging om stukken te plaatsen op dit account. Sindsdien verschijnen er regelmatig leuke herinneringen op deze pagina die ik tegenkom op mijn eigen account. Onder anderen Wim van de Kamp en Geert Korthouwer zijn regelmatig in beeld met mooie foto's en verhalen. Ook de eventueel toepasselijke in 'Onderweg' geplaatste artikelen van het Tempel | Kerkmuseum worden gebruikt. En verder wat er zoal voorbij komt.

Archeologie

(contactpersoon Harry Sanders)

De werkgroep wordt ingeschakeld wanneer er vragen van buiten komen over archeologische zaken.

Genealogie

(contactpersoon Huib de Vries)

Herhaaldelijk bereiken Marithaime vragen over de afkomst van bepaalde familienamen. Huib de Vries zoekt antwoorden en communiceert die met de vragenstellers.

Tweede Wereldoorlog

De werkgroep heeft zich opgeheven.

Educatie/onderwijs

(contactpersoon Ron van Hoeven)

Na de Coronaperiode waren de contacten met het onderwijs in 2022 nog steeds minimaal. Dit is te wijten aan de hoge werkdruk in het onderwijs en de noodzakelijke aandacht voor allerlei maatschappelijke problemen. Daarbij spelen het personeelstekort, de wisseling van directeuren en het niet meer regelmatig bijeenkomen van het Directieoverleg Overbetuwe een rol.

Er is wel contact geweest met Anneke in 't Zand, leerkracht van de Sunte Werfert, die een eigen geschiedenis methode heemkunde aan het schrijven is. Er is een samenwerking met haar gestart en er heeft uitwisseling van informatie plaatsgevonden.

Werkgroep Lent

(contactpersoon Frans Lefering)

In Elst is in 2022 een geslaagde bijeenkomst belegd waarin Geertjan Reuser en Frans Lefering de aanwezigen informeerden over hun bijdrage aan de Terugblik 2022 van Tabula Batavorum: de Wederopbouw na WOII. Een groot deel van de ongeveer vijftien Lentse Marithaimeleden was aanwezig.

Hans Spaans verzamelt materialen over Lent ten behoeve van de Elsterclopedie.

Werkgroep Nip

(contactpersoon Rudi Liebrand)

Aan de ontsluiting van het archief van A. Nip is al enkele jaren gewerkt door de werkgroep bestaande uit Huib de Vries, Netty van Kleef, Frits Hoogveld, Teus Peek (schoonzoons van Nip) en Rudi Liebrand. Het doel is een reeks boekjes/lezingen te verzorgen over de verschillende buurschappen. De eerste over Aam is geweest (zie Lezingen) en de tweede, over de ring om Aam (Lingestraat, Nieuwslag, Bredelaar, Merm, Bemmelseweg), zal in de herfst gepresenteerd worden.

Werkgroep Taminiau

(contactpersoon Teus Peek)

Het is dit jaar alweer 75 jaar geleden dat het conservenbedrijf Taminiau verder ging onder de naam Heinz. Dat is een goede reden om dat samen met het personeel te vieren. Bij het 75-jarig jubileum zal stil gestaan worden bij de geschiedenis van Heinz en Taminiau Elst Overbetuwe (TEO). Carel Taminiau heeft ons veel informatie verstrekt voor wat betreft het oprichten van TEO's jamfabrieken en over het verloop van de geschiedenis van deze vroegere jamfabriek, die later Heinz werd.

Een viertal mensen is al een aantal maanden bezig geweest het jubileum voor te bereiden, te weten Teus Peek, Huib de Vries, Gerard van Vorselen en Carel Taminiau.

Zij zijn een presentatie aan het samenstellen uit het archief van Taminiau, Heinz, Marithaime en de nalatenschap van Albert Nip. Het wordt een mix van foto's over het werk van Taminiau- en Heinzpersoneel, over de afgebroken en nieuwe gebouwen en hiermee ook de industriële innovatie van Heinz. Verder nog een diashow over voornoemde materie en een expositie met diverse producten uit het verleden als blikjes jam en appelstroop, flessen vruchtenwijn etc.

Hiervoor wordt veel materiaal gesorteerd, bekeken, gelezen, gescand en geselecteerd om een beeld neer te kunnen zetten van een prachtig bedrijf en wel zodanig dat het personeel en de bedrijfsleiding zich erin kunnen herkennen. Kortom het is kort dag tot 27 mei en nog heel veel voorbereiding te doen. Het is de bedoeling ook voor Marithaimelieden een expositie/presentatie te organiseren.

Werkgroep Herberts

(contactpersoon Teus Peek)

Deelnemers aan deze werkgroep: Teus Peek, Rudi Liebrand, Henk Knol, Herman Aarns, Huib de Vries, Marius Janssen en Marieke Kraan.

Drukkerij Herberts is gestopt. Jan Herberts heeft Marithaime alle jaargangen van het weekblad "De Betuwe" geschonken. Het gaat om de jaargangen 1891 t/m 1997; verschillende zijn dubbel, in totaal zijn het 173 leggers (ingebonden jaargangen). Ze zijn nu opgeslagen op de zolder bij een particulier en voornamelijk niet in te zien. Doel is uiteindelijk deze kranten te scannen en – op een wijze zoals delper.nl dat doet – doorzoekbaar en leesbaar te maken voor het publiek.

Gekocht van Herberts voor € 100,- is een brandkast bestemd voor onvervangbare documenten uit het bezit van Marithaime. Met hulp van Jeroen Buijs is de kast van de Dorpsstraat naar het Erfgoedlokaal verhuisd. Verder zijn diverse gereedschappen, boeken, ingebonden tijdschriften, typemachines, stempels en verdere apparatuur uit de drukkerij ontvangen.

Bij het ontmantelen van Drukkerij Herberts hebben we veel mooie historische zaken kunnen veiligstellen, waaronder twee ongeveer zeventig jaren oude drukmachines, waaronder een Degel die via de Marshallhulp in Elst is gekomen. Dit veiligstellen ging niet zonder slag of stoot. De twee ieder een kubieke meter grote en navenant zware machines konden met hulp van de gemeente vervoerd en tijdelijk opgeslagen worden op de Gemeentewerf. Teus Peek organiseerde de verhuizing, Ron van Hoeven verwierf de medewerking van de wethouder Horsthuis-Tangelder, die bereid was de verhuizing en opslag van de persen te regelen.

De werkgroep bereidt samen met Jan Herberts een presentatie voor uit de "nalatenschap" van de drukkerij om te laten zien hoe de drukkerij functioneerde. Hiervoor hebben we veel foto's beschikbaar maar ook gereedschap en voorbeelden van drukwerk die al eens gemaakt zijn. Ook voorwerpen zoals portretten, diploma's en herinneringsborden worden daarin verwerkt en er zal een stukje familiegeschiedenis samengesteld worden bestaande uit een kwartierstaat en de familielijnen in het bedrijf. Alle attributen krijgen een toelichting welke met hulp van Jan Herberts zal worden beschreven.

Werkgroep Westeraam

(contactpersoon Wouter Gubbels)

Eind 2022 is de Werkgroep Westeraam heropgericht. De werkgroep heeft contact gezocht met aan vroegere betrokkenen en verzamelt hun archieven. Het oorspronkelijk plan een uitgebreid boek over de geschiedenis en de inrichting van de woonwijk Westeraam te schrijven is veranderd in het leveren van korte bijdragen aan de Elstercloopedie.

Werkgroep Erfgoedlokaal, bibliotheek en archief

(contactpersoon Netty van Kleef)

Het Erfgoedlokaal kent op woensdagen van 10 tot 12 uur een open inloop. Bijna wekelijks zijn er bezoekers die vragen hebben of spullen komen aanbieden. Gemiddeld zijn er op z'n ochtend acht Marithaimeleden aanwezig.

Na corona konden we weer verder met het opschonen, ordenen en archiveren van de vele stukken (boeken, tijdschriften, foto's, krantenartikelen, kaarten) die in ons Erfgoedlokaal aanwezig zijn. Door schenkingen (vooral boeken) wordt dit archief steeds verder uitgebreid. We selecteren voortaan streng: alleen spullen die van toepassing zijn op Elst en directe omgeving worden opgeslagen, andere doen we van de hand.

Op zaterdag 17 december hebben we een open dag/boekenmarkt georganiseerd waar de Terugblik 2023 opgehaald kon worden. Tevens hebben we deze dag gebuikt om de boeken die Marithaime niet wil bewaren in de verkoop te doen, voor twee euro per stuk. Het was een goede succesvolle actie en bovenal was het heel gezellig.

Daarna zijn omliggende historische kringen uitgenodigd om boeken op te halen. Begin februari is HV Midden-Betuwe komen kijken en zij hebben ook nog een heel aantal boeken meegenomen. Wat overbleef ging naar 2 Switch of werd voor oud papier naar de gemeentewerf gebracht.

Waar zijn we verder zoal druk mee geweest?

- Bijhouden bibliotheek en het bestellen van boeken. O.a. van de week bij Herberts gekocht 'het verhaal van Gelderland', bestaat uit vier delen. Is erg interessant.
- Bijhouden van uitgeleende boeken.
- Wanneer er een schenking binnenkomt wordt deze geadministreerd op een schenkingsformulier.
- Ook onze gasten op de woensdagmorgen worden ontvangen en hun namen genoteerd met tel.nr. om eventueel later contact mee op te nemen.

Digitaal archief

(contactpersoon Rudi Liebrand)

Er wordt gewerkt aan het uitbreiden van een digitaal archief. Hierin worden opgenomen alle documenten en teksten, foto's en afbeeldingen, films en video's. Schriftelijke materialen worden gescand en in pdf bewaard en bewegende beelden zoveel mogelijk gedigitaliseerd en in mp4 bewaard. Het digitale archief staat vooralsnog op twee harde schijven in ons Erfgoedlokaal en op een privéschijf, zodat alles tenminste dubbel bewaard wordt.

In 2022 zijn alle bewegende beelden (videobanden, dvd's, cd's) waarover Marithaime beschikt, gedigitaliseerd en in het digitale archief opgenomen. Ook zijn in dat jaar alle plaatmaterialen (schilderijen, ingelijste foto's, grote foto's, kaarten) gefotografeerd en beschreven en eveneens in het digitale archief opgenomen.

Beschikbaar is een elektronisch doorzoekbare index (in excel) van bezittingen van Marithaime zoals:

- bibliotheekboeken en -artikelen;
- alle bewegende beelden;
- alle gefotografeerde plaatmaterialen;
- veel al dan niet ontsloten archieven.

Zowel het digitale archief als de index zijn nog onvolledig, maar groeiende. De index is toegankelijk via de laptop die in het Erfgoedlokaal staat.

Voor de niet ontsloten archieven worden nog medewerkers gevraagd.

Werkgroep Collectie Gelderland

(contactpersonen Netty van Kleef en Teus Peek)

Collectie Gelderland is een provinciale site waarop historische verenigingen, musea etc. hun bezittingen tonen. Marithaime heeft zich in 2022 hierop geabonneerd. We zijn bezig met het opnemen van objecten / publiceren in Collectie Gelderland.

Werkgroep publicatie Sport

(contactpersoon Henk Knol)

In hun bibliografie over de geschiedenis van Elst stelden Jan Derksen en Gerrit Menting in 2017 vast dat er weinig was vastgelegd over het culturele leven en de sport in Elst. Het boek over 'Cultuur in Elst' is in 2021 verschenen.

Met betrekking tot sport werden eerst gegevens verzameld. Over sport verscheen een artikel in Terugblik 2021. Inmiddels is een werkgroep begonnen, met het samenstellen van een boek over de ontwikkeling van sport in Elst vanaf het eind van de 19de eeuw. Het gaat om zo'n 42 verenigingen. Het streven is dit project eind 2023 af te ronden.

Werkgroep publicatie Elst van heden naar verleden

(contactpersoon Henk Knol)

In 1976 verscheen het boek 'Elst van heden naar verleden' van Gerrit Mentink met medewerking van Ineke Mentink-Zuideweg. Hierna kwam regelmatig de vraag ter sprake: welke ontwikkelingen waren er in Elst tussen 1976 en de opheffing van de gemeente Elst in 2002. Er is een opzet gemaakt voor een publicatie door Jan de Wit, maar die is door corona niet verder uitgewerkt. Het project zal komen jaar ter hand worden genomen.